



Dianin dizajn (u smjeru kazaljke na satu): tuniski stil, crveni antikni kalifornijski, plavi antikni kalifornijski i Malibu stil

Projekt obnove antikne keramike

Restauriranje tradicionalnih kalifornijskih pločica i ručna izrada novih - ali starinskom tehnikom i s nekad popularnim uzorcima - za američku kreativku **DIANU MAUSER** nisu motivirani nostalgijom za minulim vremenima, nego željom da se vrijedni obrtnički proizvodi sačuvaju za budućnost

napisala ANA TAJDER



Dianina radionica danas se nalazi u Torranceu, predgrađu Los Angelesa, u kući s vrtom po kojem šeću kokoši

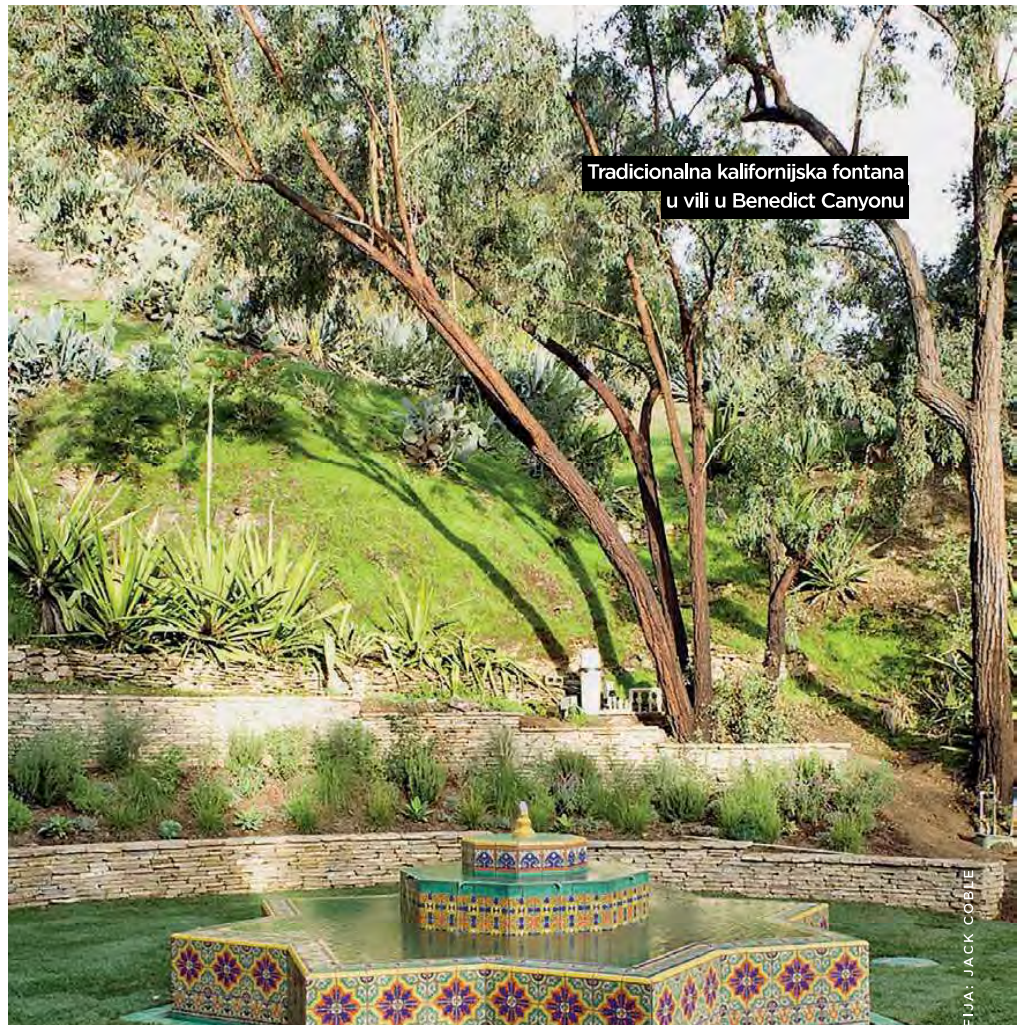
Kada bogati stanovnici Kalifornije

požele svojim povijesnim vilama dati novi sjaj, nazovu Dianu Mauser. Ova simpatična dama bijele kose na glasu je kao najbolji stručnjak za restauraciju antiknih keramičkih pločica, ali i za izradu novih - starim tehnikama i s tradicionalnim uzorcima. Za njezinu ljubav prema keramici kriv je jedan mali vitez koji ubija zmaja. Naime, nakon završetka studija dizajna na UCLA-u zaposlila se u dućanu s pločicama, u koji je jedna mušterija donijela staru i oštećenu pločicu s vitezom zamolivši da je se restaurira. To nije bio dio ponude, ali Diana je svejedno preuzela taj posao. Mušterija je bila prezadovoljna rezultatom, nakon kojeg je Diana odlučila otvoriti vlastitu radionicu za restauraciju tradicionalnih kalifornijskih pločica. Počela je u minijaturnom prostoru u Marini del Rey, predgrađu Los Angelesa, a jedini ulog bilo je nekoliko ►



FOTOGRAFIJA: BRICA WILCOX

Keramički detalji
na pročelju
Biltmore hotela



Tradicionalna kalifornijska fontana
u vili u Benedict Canyonu

FOTOGRAFIJA: JACK COBLE



Stubište u
Biltmore hotelu
u Santa Barbari

FOTOGRAFIJA: EDMUND BARR

TRADICIONALNI
KALIFORNIJSKI UZORAK
SLIČNIJI JE TUNISKOM
I EGIPATSKOM NEGO
ONOM KOJI SU ŠPANJOLCI
DONIJELI U AMERIKU



Svaki radnik
dnevno može
napraviti 40
pločica

FOTOGRAFIJA: EDMUND BARR



Kuhinja u rezidenciji
obitelji Shoemaker

FOTOGRAFIJA: JACK COBLE



FOTOGRAFIJA: EDMUND BARR

stotina dolara za keramičku peć. Igrom slučaja, u to se vrijeme zatvarala obližnja tvornica keramike pa je Diana za samo jedan dolar kupila sav potreban materijal – uljučujući i bakreni karbonat za patinu koji je koristila idućih deset godina.

Prve tri godine sama je izrađivala i restaurirala pločice, a potom je u svojoj tvrtki Native Tiles počela zapošljavati prijatelje i obitelji. Danas, četvrt stoljeća poslije, ima veliku radionicu i zapošljava deset radnika. U međuvremenu je dizajnirala više od tisuću uzoraka, restaurirala pločice na važnim projektima poput povijesnog Biltmore Hotela u Santa Barbari i muzeja Adamson House u Malibuu te posebno dizajniranim pločicama opremila kuće bogatih i slavnih kao što su Richard Branson, Kevin Costner, Robert Downey Jr., Madonna, Julia Louis-Dreyfus, Diane Keaton, Steven Spielberg, George Lucas...

Diana je zaljubljenica u svoj posao pa i danas zajedno sa zaposlenicima priprema uzorke, miješa boje, glazira... Važno joj je da njezini radnici dijele njezinu strast prema proizvodu, a ona se prema njima odnosi s poštovanjem poslodavca svjesnog da uspjeh ne ovisi samo o njoj. Svi zaposlenici tvrtke Native Tiles imaju vrhunsko zdravstveno osiguranje, pravo na bolovanje i godišnji odmor - što je rijetkost kod američkih poslodavaca - pa je muž zafirkava da vodi neprofitnu organizaciju, a ne biznis. Kako bi postigla domaću atmosferu, za radionicu u Torranceu, južnom predgrađu Los Angelesa, odabrala je ugodnu kuću s vrtom kojim šetaju koke i dvije mace, a ona u slobodno vrijeme sadi povrće.



FOTOGRAFIJA: JACK COBLE



FOTOGRAFIJA: JACK COBLE

1. Ručno glaziranje pločica
2. i 3. Stubište i detalj uzorka koji je Diana osmislila u vili obitelji Shoemaker te kamini uokviren njenim vintage pločicama
4. Kupaonica u rezidenciji obitelji Smart

Zahvaljujući svom poslu Diana Mauser je mnogo naučila o povijesti, a u potrazi za tradicionalnim uzorcima proputovala je svijet. Keramičke pločice su u Kaliforniju, objašnjava, donijeli Španjolci, a kalifornijsko tlo i jako sunce te potreba za građevinskim materijalom pridonijeli su razvoju tog zanata. Zanimljivo je, dodaje, kako je tradicionalni kalifornijski uzorak sličniji tuniskom i egipatskom nego španjolskom, dok je tradicionalni meksički uzorak toliko minimalistički da ga je teško povezati sa Španjalcima. Objašnjava kako se tradicionalni kalifornijski uzorak od drugih razlikuje po većem broju boja na jednoj pločici.

Proizvodnja pločica u Kaliforniji dosegla je vrhunac između dva svjetska rata, kad je u okolici Los Angelesa postojalo tristotinjak keramičarskih radionica. Posao je procvao dvadesetih godina prošlog stoljeća, s trendom španjolskog kolonijalnog stila, kad su se pločice šarenih uzoraka koristile za ukrašavanje fontana, bazena, kuhinja, kupaonica, kamina i zidova. Nakon Drugog svjetskog ►



FOTOGRAFIJA: EDMUND BARR



1. Fontana s pločicama u andaluzijskom stilu
2. Diana Mauser bavi se restauracijom već 25 godina
3. U njenom radnom prostoru borave i dvije mačke



**ZA RUČNO RAĐENU
PLOČICU MUŠTERIJE
SU SPREMNE PLATITI
5 DO 30 DOLARA -
OVISNO O DIZAJNU I
TEHNICI IZRADE**

rata krenuo je uvoz jeftinijih pločica iz inozemstva, što je uništilo kalifornijsku proizvodnju pa danas, osim Native Tiles, postoji još samo nekoliko takvih tvrtki.

Svaka Native Tiles pločica je ručni rad pa jedan radnik može izraditi 40 srednje kompliciranih primjeraka na dan. Diana trenutačno ima vrlo kompliciranu narudžbu - s mnogo reljefa, boja i glazura - što znači najviše 18 komada dnevno po radniku. Za ovaj luksuz mušterije su spremne platiti od 5 do 30 dolara po pločici, ovisno o dizajnu i tehnici. Cijena za posebne dekorativne pločice, koje se kupuju po komadu, doseže 50 dolara.

Tradicionalne kalifornijske pločice toliko su, naime, iznimne po dizajnu i zanatskoj vještini da postoje ljudi koji ih skupljaju. Kao najvažnijeg kolekcionara Diana spominje Normana Karlsona, koji je 50-ih godina prošlog stoljeća bio cijenjeni modni fotograf u New Yorku. Na svoju prvu antiknu pločicu nabasao je slučaj-

no, a ubrzo nakon toga je u New Yorku otvorio Country Floor - prvi specijalizirani dućan za keramičke pločice u Americi. Isprva ih je uvezio iz Italije, ali sada nudi i kalifornijski dizajn - uglavnom Dianin. Svoju strast prema keramici pretočio je u knjigu "American Art Tile" koju je objavila ugledna izdavačka kuća Rizzoli.

Najdraži projekt Diane Mauser je luksuzni Hotel Biltmore. Restauratorski posao obično zahtijeva izradu samo nekoliko pločica, no za ovaj dragulj španjolskog kolonijalnog stila u Santa Barbari trebalo je obnoviti i proizvesti ogromnu količinu pločica. Osim u opsegu posla, Diana je uživala i u njegovoj kvaliteti - vlasnici su pazili na vjerodostojnost i preciznost, što je savršeno odgovaralo njenom svjetonazoru. Originalne pločice za Hotel Biltmore je 1927. izradila slavna keramičarska radionica Gladding McBean, koja od 1847. neprekidno radi, no danas se više ne bave kompliciranim dekorativnim pločicama. Diana i inače najviše cjeni baš njihove povijesne pločice, ali u slučaju Biltmore bila je posebno oduševljena originalnim uzorcima i bojama.

Ova sredovječna kreativka, koju najviše veseli istraživački dio posla, uskoro kreće na studijsko putovanje po Španjolskoj, nakon kojeg će doći i u Hrvatsku - o kojoj je mnogo čula od svojih bliskih prijatelja, Hrvata iz San Pedra. - Imam vezu, samo moram krenuti! - kaže Diana Mauser. ■

